

SZERKESZTŐI IRODA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona. Félre 8 frt. „ 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat. Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK

Telefon-szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon-szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belkőzép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy [] centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyiltéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Hová építsük az iparmuzeumot?

Arról van ismét szó, s főleg előkelőbb iparos körökben pár nap óta élénk megbeszélés tárgya képezi, hogy a tervezett iparmuzeum hová építtessék?

A kérdést az tette most alkalomszerűvé, hogy a tavasz megnyitásával indulnak meg az építkezési mozgalmak, s főképp az iparmuzeumra nézve az van tervezve, hogy az lehetőleg még a jelen év folyamán kiépíttessék.

Emlékezhettek reá az olvasók, hogy az iparmuzeumra nézve a tervezet már készen is van, s annak elhelyezésére a Bel- és Kultúra-utczák sarkán lévő, jelenleg kőfaragó telephely használt üres telek szemeltetett ki, s ugyanezt tudomásunk szerint a városi képviselő is határozattal emelte.

E határozat ellen főleg érdekelt iparos körök és a városi törvényhatósági bizottság tagjai közül igen sokan felebbvezést adtak be a belügyminiszteriumhoz, melyben főképp az ellen argumentáltak, hogy a városnak a kül és beltorda utca sarkán lévő telke igen félreeső helyen lévén — ilyenmó, s leginkább központi fekvésű helyen építendő középület — elhelyezésére nem alkalmas.

Ezen telek helyett a folyamodók a nagymalom utcában lévő s jelenleg a polgári iskola részére berendezett s ugyancsak a város tulajdonát képező — házastelket jelöljük ki, mint az érintett középület elhelyezésére legalkalmasabbat.

Az tudtunk szerint döntés végett a belügyi kormánytól fekszik.

Ujabb megint mozgalom indult meg, melynek az a célja, hogy az iparmuzeum ugyan a Nagy-malom utcái városi telken, de a polgári iskolával kapcsolatosan építtessék fel, s mert e célra a jelenlegi telek szűk kiterjedése miatt nem elégséges, a város vásárolja meg hozzá a vele szomszédos Katteró-féle üres telket, s az így egyesített telken építtesse fel a polgári iskola és az iparmuzeum elhelyezésére alkalmas épületet.

Szerintünk sokkal fontosabb városi érdekek fűződnek e kérdéshez, semhogy annak könnyelmű vagy elhírtelenkedett megoldása kívánatos volna.

Nézetünk szerint sem a torda-utczai, sem a nagymalom utcái városi telkek erre a célra egyáltalán nem alkalmasak. Sem szerpészeti, sem pénzügyi, sem czélszerűségi tekintetek nem szólnak a mellett, hogy akár egyik, akár másik célba vett telek használtassék fel.

Ellenkezőleg minden tekintetnek komoly mérlegelése mellett arra a következtetésre kell jutnia minden komoly embernek, hogy a szóban levő középület első sorban olyan ponton építendő fel, a mely központi fekvésű, s a mely lehetővé tegye azt, hogy ez a városnak díszadó középület ne csak egy homlokzattal bírjon, hanem olyan ponton helyeztessék el, a mely közforgalmi vonalba esik, könnyen hozzáférhető és módot nyújt arra, hogy ilyenmó középület több homlokzattal bírasson.

Szerpészeti, czélszerűségi és hasznossági tekintetek azok, a melyek ennek a kérdésnek eldöntésénél figyelembe veendőek.

Már most, ha ilyen tekintetek döntenek, akkor felhívjuk az illetékes körök figyelmét arra a két telekre, mely a Nagy-utca elején a Czákó-féle házak mellett fekszik.

Ez a két telek területileg és geográfiai fekvés dólában is a legalkalmasabb arra a célra, hogy az iparmuzeum és polgári iskola oda építtessék.

Azon a telken, mely három utcára néz, három homlokzattal bíró épület emelhető. A városnak a legélénkebb forgalmu, legközpontibb és

legszebb pontján fekszik. Egyenesen arra van rendelve, hogy egy díszes középület helyét szolgáljon.

Az a két telek most a városnak idővel legszebb és legnépesebb utcáját a szó teljes értelmében élélteleníti, s már a város fejlődése és szépségszeti szempontból is arra kellene törekedni, hogy ez a ronda hely minél előbb eltűnjék és helyére egy díszes középület építtessék.

De ettől eltekintve maga a dolog természeténél is azt hozza magával, hogy az ipar muzeum olyan helyen legyen, a mely mindenkinek keze ügyében van, mindenki által könnyen hozzáférhető, és díszére szolgál valamely városrészeknek.

Az általunk ajánlott hely pedig minden tekintetben megfelel a célnak.

Ezenkívül pénzügyileg is előnyösebb, mint a nagymalom utcái telek felhasználása.

A nagymalom-utczai városi telek vételére volt 28.000 forint, a Katteró-féle telekért kérnek 20.000 frtot, a két telek tehát belekerülne 48.000 forintba.

A Nagy-utca sarkán lévő két telek pedig megszerezhető 24.000 frton. A város tehát tisztán megtakaríthat 24.000 frtot az esetben, ha ide építi fel az iparmuzeumot. Azt hisszük, ez is fontos érv egy olyan szegény városnál, mint a minő Kolozsvár.

Kérjük az érdekelteket vegyék fontolóra a kérdéseket mielőtt valamit balul és elhírtelenkedve határoznának el.

Ideje is már valamely közkezdést okosan és czélszerűen megoldani.

A T. Ház.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, febr. 28.

Tegnap hangzott el egy látszik a utolsó miniszteri beszéd, ha ugyan Josipovich nem talál valamit észkezesnek Horváthország érdekében megjegyezni.

De az utolsó miniszteri beszéddel megszünt egy időre a nagy politika s a mai ülés eleje csupa idyll volt. A hölgykarzatról — mint egy megszédült fehér pillangó — illatos csipkekendő esett le s ezt a gyöngye jövevényt (az ember színté a rokokó-korszakban képzeli magát) a Ház legidősebb tagja, Madarász József vette észre. Ott hagyta ősi helyét, kellemes minét lépésekkel eltáncolt a teremhöz és nem nyugodott addig, míg a csipkekendő vissza nem került a vigyázatlan puha kacsoiba. Közben másik idill is lejátszódott. Darányi Ignác a napirend előtt csöndesen, melegen áldozott Deák Ferenc szellemének, mert valamelyik újság azt hitte, hogy a haza bölse talán meg is bántódott attól a parasztszétől, melynek legkiválóbb képviselőjét látta tegnap benne Darányi. S aztán következett a harmadik idill: az igazságügyminiszter legedesebb órája, mikor a mai vita első szónoka, Komjáthy Béla édes fuvola-hangon ttni kezdte a saját pártját. Milyen boldogság ragyogott az igazságügyminiszter, a Tisza Kálmán, a Miklósy Gyula és a Szász Károly ifjú arcán, mikor Komjáthy ilyenformán emlékezett meg régi elvtársairól.

— Én őszintén pártolom a törvényjavaslatot és hangulyzom az őszinteséget, mert az utolsó napokban az őszinteségnek olyan csodálatos megnyilatkozásaival találkoztunk, aminkre még alig volt példa. Elvialapokon nem merték támadni a javaslatot, tehát kifogásolták a forrást, melyből a reformok fakadnak s ebbe a párthomokba dugva fejüket azt hitték, hogy nem látják meg rajtuk, mennyire hütlének lettek a saját elveikhez.

Ugron Gábor azt jegyezte meg: Miért nem támadja a kormányt, miért támadja az ellenzéket?

Erre aztán sürtn hangzottak a közbekiáltások és az ellenzék e kiesiny pörpatvarán rendkívül elégedetten mosolygott a Mikszáth Kálmán óriása: Szilágyi Dezső.

Hogy ez az óriás is ilyen kiesinyes tud lenni!

A Komjáthy Béla sürtn közbeszólásoktól megszakított beszédére Ugron Gábor felelt egy remek rögtönzéssel, melyet alább egész terjedelmében közlünk. Komjáthynek erre megkísérlt védekezése után gr. Pongrácz Károly szólalt fel, aki az egyházipolitikai reformok miatt kilépett a szabadelvű pártból, s így most természetesen a javaslat ellen foglalt állást. Első sorban a maga eljárását igazolta. A szabadelvűpárt, amely évek hosszú során át határozottan visszautasította Irányi Dániel eszméit és mégis viselhette a szabadelvű nevet, egyszerre, ugyszólván huzsonnégy óra alatt úgy érezte, hogy megértett az Irányi eszméire és kibontotta a polgári házasság zászlóját. A prononciamentó-nak gróf Szapáry áldozatul esett, a párt számos tagja pedig abba a ferde helyzetbe jutott, hogy nem ismerve a tervezett reformok tartalmát és egész terjedelmét: egyelőre nem tudhatta, hogy maradjon-e, vagy távozzék. Ebben a helyzetben ő az első pártértekezleten mindjárt kijelentette, hogy az elvet magát elfogadja, de a benyújtandó javaslatok tartalmától teszi függővé, hogy támogathatja-e azokat vagy sem.

Beszédének második része, amelyben egyrészt azt fejtegette, hogy a szabadelvű fejlődésnek ő is hive, másrészt pedig azt hangsúlyozta, hogy — ha reakciónáriusnak is mondják érte — nem nyugodhatik bele olyan változtatásokba, a melyek a nemzetet örvénybe sodorják: a Ház egyes oldalain kisé felizgatta a kedélyeket. Mert gr. Pongrácz Károly katonás őszinteséggel olyan burokat pengetett, a melyek ebben a vitában nem éppen népszerűek. És ha pártolta is a zsidók recepcióját, nem akarta leplezni azt az érzését, hogy ő, aki az ország majdnem minden pontján megtalálja ősei véreinek nyomát, nem szeretné a maga számára azt a jogot vindikálni, hogy zsidóvá lehessen. De el kell ismerni, hogy ugyanolyan katonás őszinteséggel tiltakozott a maga befolyása ellen is és hogy egész felszólalásából kiértett a hazának nagy és meleg szeretete. Ennek az őszinteségnek és ennek a meleg hazaszeretetének szolgáltak azok a tapsok és éljenzések, a melyek beszédének végén fölhangzottak.

Pongrácz után Szmalowszky Valér szólalt fel és ezután Hodossy Imre beszélt közepes érdeklődés mellett. Pedig Hodossy érdekesen változt azokat az időket, a mikor a kormányok csak udvari kancelláriák voltak s a politikai nemzet — mint oppozíció — nem is törekedett másra, mint hogy a kormánytól a nemzet érdekében bizonyos engedményeket csikarjon ki. Az udvari kormányok időről időre, ad captandam benevolentiam tett is ilyen engedményeket, de azért a legellentétesebb irányzatok között is megmaradt ugyanaz a kancellár, mert egy irányban mindig változatlan maradt a kormányzás alapja és abban a legváltozatosabb irányzatok között is hívek maradtak a régi álláspontokhoz, hogy ugyanis az osztrák érdekek a magyarokkal szemben meg kell védeni. A szabadságharcossal éppen azt a tathatatlant helyzetet akarták megszüntetni, hogy a változó irányzatok mellett is ugyanaz a kormány maradhasson meg. Negyvennyolcban történt az első lépés, abban az irányban, hogy a kormánynak a maga álláspontjával győznie, vagy buknia kell.

És most Hodossy, az ellenzék nagy tetszése közben fejtette ki az egész analógiát. Ma is azt teszi a kormány, a mit régebben az udvari kancellária, ma is engedményeket tesz a kormánnyal az ellenzéknek, csak hogy hatalmi érdeke sértetlen maradjon. S ilyen körülmények között, a midőn a kormány a Janszky-esettől kezdve egészen Kőszegig mindig csak olyan szembenben működött, mintha csak egyenes örökösé volna a régikancellároknak, ilyen körülmények között valóban érthetetlen, hogy a függetlenségi párt még ujjong, a mikor elveit ez a kormány a saját hatalma érdekében aknázza ki. És az ellenzék tüntető tetszése közben jelentette ki végül Hodossy, hogy a törvényjavaslatot már csak azért sem fogadhatja el, mert a kormány abból kabinetkérdést csinált.

A hét vége felé fel fog szólalni Helfy Ignác is, a kinek beszéde igen érdekes lesz már csak azért is, mert reflectálni fog azokra a kommentárokról, melyekkel Kossuth levelét kísérték.

Ugron Gábor — „személyes kérdésben.”

A képviselőház tegnapi ülésén Komjáthy Béla által felvetett vádra Ugron Gábor következő fényes rögtönzéssel felelt:

Tisztelt Ház! Komjáthy Béla előttem szolt tisztelt képviselőtársam, azt mondta, hogy személyeket nem szokott megtámadni és én mégis kénytelen vagyok személyes kérdésben szót kérni. (Halljuk! Halljuk!)

Tisztelt képviselőtársam többször hangzott az elvhűséget és szemrehányást tett nekem, mintha az elvhűség ellen én is véttem volna. Engedje meg a tisztelt Ház, hogy erre nézve személyes megtámadás címmén nyilatkozhassam. (Halljuk! Halljuk!)

1892-ben Irányi Dániel volt képviselőtársunk a polgári házasság és különösen a kötelező polgári házasság behozatala iránt határozati javaslatot akart benyújtani és abból gr. Apponyi Albert tisztelt képviselőtársam felszólalására és az én ellenzésem következtében a „kötelező” szót kitérte. Ez azt bizonyítja, hogy én a kötelező polgári házasság mellett már akkor sem foglaltam állást (Felkiáltások jobbról és a szélsőbalról: Elég hiba!) és Komjáthy Béla képviselőtársam sehol sem fogja annak nyomát felfedezni.

Sőt engedje meg a tisztelt Ház, hogy azt mondjam, hogy míg én a függetlenségi és 48-as pártban tagja voltam, valahányszor a párt részéről hivatalos manifesztáció történt és én jelen voltam, soha sem mulasztottam el, hogy a kötelező szónak törlesztéséppen én ne kívántam volna. (Mozgás. Felkiáltások a szélsőbalról: Elég rossz!)

De tisztelt Ház, mindenkitől várhattam ezt a szemrehányást és mindenki felállíthatna velem szemben Irányi Dániel alakját és valhatta mesterének boldogult képviselőtársunk, csak egyedül Komjáthy Béla képviselőtársam nem, (Halljuk! Halljuk!) a ki midőn Irányi Dániel közt és köztem a pártpolitikanak alkalmazására nézve véleménykülömbőség merült fel, engem követett és nem Irányi Dánielt. (Mozgás és zaj a szélsőbaloldalon. Derűtlenség jobb és balról.)

De tartozom még egyébbel is. (Halljuk! Halljuk! Hiszen „mikor mint 48-as párt a legközelebb mult képviselőválasztások alkalmával manifesztumot adtunk ki, a melynek megalkotásában Komjáthy Béla barátomnak igen határozó része volt, ez a manifesztum azt tartalmazta, hogy a polgári törvénykönyvbe az általános házassági jog behozandó.

Komjáthy Béla: Egységes! Egységes!

Ugron Gábor: Komjáthy Béla barátom hiába fektet súlyt arra az „egységes” szóra; mert az egységes házassági jog lehetne maga a katolikus kánonjog is. (Élénk derűtlenség.)

Az emberek előtt soha semmi sem lehet annyira mulatságos, mint a mikor a tájékozatlanokat egyszerre együtt találja magával. (Derűtlenség a szélsőbalról.)

De, tisztelt Ház, abban a választási manifesztumban, a melynek alapján az én ajánlatomra Komjáthy Béla tisztelt képviselőtársamat is megválasztották a 48-as polgárok, (Zaj a szélsőbalon és élénk ellenmondások.) — bocssanak meg — a polgári házasság egyetlen egy formájára nézve is semmi állásfoglalás nem volt. Tehát én és mindazok, a kik az 1892-iki választások, mint a 48-as párt tagjai ezen választási manifesztum alapján választattunk meg, elváltlenséggel nem vádolhatók, a kötelező polgári házasság bármely formáját is fogadják el. (Helyeslés a szélsőbalról.) Nem vádolhatom én elváltlenséggel azokat, a kik a kötelező polgári házasságot fogadják el; de nem vádolhatom azokat sem, a kik a fakultatív vagy a székbeli polgári házasságot pártolják, mert ennek formájára nézve a választási manifesztumban semmi határozat nem foglaltatik.

De, tisztelt Ház, a 48-as pártnak bizalmából 1893. márczius 12-én egy határozati javaslatot volt szerencsém benyújtani, a mely ezen kérdésekben állást foglalt s a melyben én már akkor itt a ház színe előtt a saját véleményemet minden habozás nélkül előadtam.

E határozati javaslatnak megfogalmazásában Komjáthy Béla tisztelt barátom határozottan tevékeny részt vett. (Élénk derűtlenség balról és jobbról. Felkiáltások jobb s a szélső baloldalon: Várjunk csak!) Komjáthy Béla tisztelt barátomnak (Zaj. Halljuk! Halljuk!) számos stiláris módosítása volt, de érdemleges módosítása egy sem. Meg kell azonban vallanom és mondanom, hogy midőn a határozati javaslat aláírására került a sor, Komjáthy Béla barátom azt nem írta alá. (Zajos derűtlenség a szélsőbalon és jobbról. Felkiáltások: No hát!)

Azonban, tisztelt Ház, az elváltlenség kérdésében meg tovább kell, hogy menjek. Midőn ez őszön a községi királyi nyilatkozatok következtében Justh Gyula tisztelt barátom és pártunk elsőke felszólította a 48-as pártot és a függetlenségi néppártot, — vagy nem tudom, minek hívták és hívják most... (Derűtlenség. Zaj.)

Gróf Károlyi Gábor: Nem hívják Ugron-pártnak!

Ugron Gábor: Felszólította, hogy a nemzeti törekvésekkel szemben nyilatkozó reakció ellenében tömörüljünk a 48-as párt tagjai hajlandók voltak a tömörülésre és létrehozták az egyesülés a függetlenségi és 48-as párt tagjaival, — még pedig, amint annak címe a multban és a jelenben is kifejezi, micsoda elvek alapján? Első sorban kimondott a personális unio elve, a többiekre nézve pedig az mondatott, hogy mindenki fél megtartja a saját pártállását. (Ellenmondások a szélsőbalon.) Bocssanak nekem, benne van a határozati javaslatban. A pártunk május 19-iki határozata pedig megengedte, hogy a pártban azon tagjai, akik nem vallják a kötelező polgári házasság elvét, a párt kebelében maradhatnak, mint a párt tagjai; ámbár a párt maga a kötelező polgári házasság alapján áll.

Ez okból az Eötvös Károly képviselő ur által vezetett férfiak a pártból kiléptek, s a többiek, a kik ebben megnyugodtak, a pártban megmaradtak, Komjáthy Béla tisztelt barátomnak tehát még akkor sem lett volna joga, ha a függetlenségi és 48-as párt orthodox tagjai közé tartozott volna, nekem és elvtársaimnak szemrehányást tenni s engem és elvtársaimat vádolni. Velem szemben, a ki a 48-as párt tagjaival é fentartások mellett és ez előzmények után mentem be a 48-as és függetlenségi pártba, legkevésbé sem volt joga, hogy ily szemrehányásokat tegyen és nem volt joga ahhoz, hogy tisztelt barátaimat ilyen szemrehányásokkal sújtsa.

Azért igen kell kérnem a tisztelt képviselőtársamat, hogy méltóztassék ékeszszólását, a melyet kétségbe nem vonok, nem a párt gyöngeségeinek kikutatására fordítani, hanem méltóztassék a bajtársi szellemet fenntartani, mely azt jelenti, hogy midőn ellenséggel állunk szemben, az ellenséggel harcoljunk, nem pedig (Élénk helyeslés és tetszés a szélsőbal egyes helyein.) mint egy megvadult haresi peripa a körülötte állókat rugdossa szét. (Élénk helyeslés, tetszés és taps a bal- és szélsőbal egyes helyein.)

Bethlen Gábor gróf az egyházipolitikáról.

Bethlen Gábor grófa képviselőház hatfői ülésén nagyszabású beszédet tartott a kormány által beterjesztett házassági jogi törvényjavaslatról.

A nagy figyelemmel hallgatott beszédből közöljük azon részeket a melyek ránk erdélyiekre nézve fontosak:

„En azt vártam volna Szilágyi Dezső igazságügyminiszter urtól, hogy anyagi segélyt fog kihatásba helyezni azon eklézsiák számára, a melyek vesztitni fognak a javaslat törvényerőre emelkedése által; hogy azt fogja mondani, hogy a kormány gondoskodni fog azok számára valami kárpótlásról, de a helyett hivatkozott a református papok hazafiságára. En meg vagyok győződve — én is lenditek valamit az én körömben — hogy hazafias a református egyházközösség, csakhogy nagy különbség van akkor, mikor az egész országban a legmagyarabb, de a legszegényebb egyház vesztit el a megélhetési módot és ezért semmi rekonpenzációt nem kap. Igen bőkezűleg gondoskodott az ország pl. a görög-egyesültek vagyonáról. Tessék megnézni Erdélyben azokat a havasokat, a melyeket még Kerkápoly idejében méltóztattott a t. szabadelvűpárt nekik odajutani, s melyek milliókat képviselnek. (Mozgás a baloldalon.) Az összes református és katolikus egyház Erdélyben annyi vagyonnal nem bír, mint birnak éppen az ország ellenségei. Ezekről tehát nem kell gondoskodni, gondoskodik rájuk a kormány, mely lelkiismeretesen kezeli az ő pénzüket és jövedelmezeti vagyonukat, míg amazoknak semmi rekonpenzációjuk nincs. — De akkor, mikor azt mondják, hogy ezen törvényjavaslatnak van hatása az állam konszolidációjára, nyújtott-e alkalmat a t. kormány, vagy a t. taloldal arra, hogy nemzetiségi irányban eddig kifejtett politikája engem megnyugtasson, hogy azokat az előnyöket, a melyeket a törvényjavaslatból Magyarország számára ki tud drukkolni, ki fogja fejteni. Nem, ezt nem nyújtotta. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

En nem térek ki arra a Bokross-féle ügyre (Halljuk! Halljuk!) azért, hogy én azzal a párt romlottságát, korrupcióját előadjam. Világért sem! De tény az, hogy a ház abban az emberben csalatkozott, csalt, között a kormány benne, egyáltalában az egész ország csalatkozott benne, — már a kik csalatkoztak, mert vannak, a kik nem csalatkoztak, (Mozgás) de ha már tetszett csalatkozni, tessék elmondani a „mea culpát”, ha tetszett visszavonulni, első kötelesség lett volna, felfogásom szerint, már a kőmorális szempontjából is mindazokat, a kik őt protegálták és mindazokat, a kik vele együtt az erdélyi ügyekre befolyást gyakoroltak, félrelődni, mint rossz tanácsadókat ignorálni s más jóba tanácsadókat keresni. (Élénk helyeslés a balról.) Ez pedig nem történt meg. Nem sző-

gyenlem kimondani, hogy a mily esküvőre kálvinista vagyok, épp oly esküvőre erdélyi ember is vagyok (Helyeslés balfelől), épp azért kívánom, hogy ha tetszett beismerni, hogy hibáztunk, akkor tessék azon ellenkel, a melyek az erdélyi ügyekben mindig rossz tanácsadók voltak, szakítani és próbálják meg másokkal. (Helyeslés balfelől.) Ivánka Oszkár: Jegyzőkönyvben kompromittálták a házat! Először (csenget) Kérem Ivánka képviselő urat, ne szóljon közbe! (Helyeslés jobbfelől. H. Iljuk! Halljuk!) Tény az, t. ház, nem akarom dicsekedni a volt Szapáry-kormányt, de tény az, hogy az ő idejében kezdődött egy új éra, a hol a nemzetiségeknek istápolása, a nemzetiségi mozgalmak eltűnése és ignorálása kezdett felszínre jönni. Azóta csak úgy folynak a dolgok, mint azelőtt, sőt azt lehet mondani, hogy a bajok fokozatosan nőnek.

Felhozok néhány szemelvényt erre, a melyekre lehet ugyanazt mondani, hogy ezek kicsinyes esetek, de tanulságosak. Ott van pl. a brassói megüresedett alispánszék betöltése esete. Ha azt mondják nekem: X. Y. tehetség, jó készségű szász képviselő, meg kell választani alispánnak; ennek a jogosultságát elismerem. De ha azt mondja az ott ülő párt, valószínűleg a kormány és Hieronymi belügyminiszter ur beleegyezésével, hogy csak szász lehet Brassó vármegyében alispán, azt már a magyar állam is és a magyar állameszme megsértésének tartom. (Helyeslés balfelől.)

Ott van egy másik eset, a mely az én vármegyében történt. Éveken keresztül derék magyar alispánja volt megyénknek, a kinek esetét a házban is szóba hoztam volt, minthogy azonban felszólalásom mitsem segített, sikerült őt lemondásra kényszeríteni. Miért? Azért, hogy egy szász főjegyző jöjjön be. Igaz, hogy nem ismerem, mert más vidékről való, volt szászszék. A volt szászszék és magyar vármegyei közt ugyanis különbség van. Nagy-Rékutói vármegye, részben magyar vármegyékből, részben szászszékből alakult, azért vannak ott különleges vármegyei birtoklási viszonyok, a melyeket a szászfelől ember nem is ismerhet. Ezt az embert hozták tehát oda, hogy alispán legyen. Ezt csak azért mondom, hogy jelezzem, milyen ott az irányzat, a nyomtatott németnyelvű nyomtatványokkal nyugtázza a közpénzeket, mindenféle hivatalos pénzek bevételét a községek egy része.

Ott van továbbá, például a beszerce-naszói által alapított egyesület, el volt adandó eszes-keresztur birtok. Próbálták ott egy nagy telepítvényt csinálni, de fele utján megakadt a kormány; lehet, hogy egy kis pénz hiányában. (Dortlítás.) És mi történt? Kolozsvármegye legdühösebb agitátora vette meg; no ez, legszívesebben is szólva, ügytelenség.

Ott van továbbá egy másik, szintén kis dolog, de utókére mégis bizonyít valamit. (Halljuk! Halljuk!) Brassóban volt például egy „E. M. K. E.” főlkja és egy állami iskolai tanító propanálta a felosztását, mert az új éra alatt felesleges az „E. M. K. E.” főlkja Brassóban. Ez nem sikerült, mert a magyarság megbuktatta az indítványt.

Ott van a torda-vármegyei oláh kérdés. A kormány sikertől erről valamely uton tudomást venni; leküldött egy egészen tájékozatlan miniszteri biztost, a ki oda men-vén, rosszul járt végére a dolognak, rosszul referált, és így előállott a konfliktus a belügyminiszter és a vármegye közt, mert el akarták tussolni a lenn történt agitációkat, de nem sikerült.

Mindezen dolgokat azért hoztam fel, mert úgy az igen t. kultuszminiszter ur, mint a t. földművelési miniszter ur, az igazság-gyminiszter ur és belügyminiszter ur resz-szortjába vágna, a kik azonban mindezen dolgokra egyáltalán nem hederitenek, mert nincs érzékük a nemzeti politikához, vagy

azt hiszik, hogy ez által a magyar államesz-mét megerősítik.

Nem is mondom tovább, t. ház, habár még sokáig folytathatnám. (Halljuk! Halljuk! a bal- és szélsőbalon.) d. van egy dolog, a melyet Horváth Gyula és — gondolom — Just Gyula t. képviselőtársaim hangszolyo-
tak, hogy t. i. nagy gyengeség volna, ha Ma-gyarsország bebizonyítaná azt, hogy a mit Oláhország, vagy a szomszéd gyengébb álla-mok keresztül tudtak vinni, arra Magyaror-szág képtelen.

Erre vonatkozólag megjegyzem. t. ház, hogy pár év múlva bekövetkezik a millenium ünnepe, (Halljuk! Halljuk! a bal és szélső-balon) csak jóakarattal mondom nem mint tanácsot, hanem csupán véleményemnek aka-ról kifejezését adni: vajha megörizne a gond-viselés attól, hogy a millenium ünnepe al-kalmából azt bizonyítsuk be, hogy papíroson meghoztuk ezt a liberális törvényt, de 1896-ig nem voltunk képesek keresztül vinni, és be-bizonyítjuk Magyarországot tehetetlenségét, a kormányt és pártjainak — mondjuk — tapintatlan eljárása miatt. Én a törvény-vaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapijál sem fogadhatom el. (Zajos helyeslé-s és éljenzés a baloldalon és a szélsőbal egyes padjain.)

Az államjegyek bevonása.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter be-terjesztette a képviselőház elé azt a törvény-javaslatot, mely 200 millió forint államjegy-bevonásáról rendelkezik. A javaslat 1. §-a fel-hatalmazza a kormányt, hogy az osztrák kor-mánnyal egyezményt kössön a fenforog kér-désben, melynek lényegesen rendelkezési a következők: Az államjegyekből álló s 312 millió osztr. ért. forintot tevő közös függő adósságból egyelőre 200 millió o. é. forintot tevő rész bevonandó. Attól a naptól kezdve, a melyen a jelen egyezmény megkötöttik, az o. é. egy forintos államjegyek többé nem adhatók ki. Az e napig a es. és kir. közös központi pénztár által kiadott s 1888. évi július 1-ől keltezett o. é. egyforintos állam-jegyekre nézve az a fennálló általános köte-lezettség, hogy az államjegyek fizetésekképp elfogadandók, 1895. évi július 30-ával meg-szűnik. Ezek az o. é. egyforintos államjegyek azonban 1894. évi december 31-ig még el-fogadandók. Ezeknek az o. é. egyforintos ál-lamjegyeknek földmündását és bevonását az 1894. év folyamán rendeleti uton fogják szabályozni. Ennél a szabályozásnál a bevál-tás utolsó határidejétől 1899. évi december 31-ike állapítandó meg. 1899. évi december 31-ikével az államok az államjegyek bevál-tására vonatkozó mindennemű kötelezettsége megszűnik. Az 1894-ik év folyamán ezenfel-ül a többi államjegy címletből annyi vál-tandó be, hogy a jelen egyezmény megköt-tése napjáig kiadott o. é. egyforintos ál-lamjegyekkel együtt összesen 100 millió o. é. forint váltsasson be.

Az 1895-ik év folyamán együttvéve to-vábbá 100 millió o. é. forint összegű, o. é. ötforintos, illetőleg o. é. ötvenforintos ál-lamjegyek váltandók be. Az o. é. öt forintos, il-letőleg az o. é. ötvenforintos államjegyekből álló összegek bevétele végett földmündás nem bocsátatik ki, hanem az o. é. ötforintos il-letőleg o. é. ötvenforintos államjegyeket, a melyek az állami pénztárakban megvannak, vagy ahoz a pénztárakhoz kerülnek, a főn-ebb megállapított határidőkhöz belül és főn-ebb meghatározott összegek erejéig bevétele végett visszatartják. A bevonandó egyforin-tos államjegyek, valamint a bevonandó többi államjegyzímlet más törvényes fizetési esz-közökkel — mik azonban államjegyek nem lehetnek — váltandók be. A bevéltett ál-lamjegyek helyébe államjegyek nem adhatók ki. Az államjegyek bevétele végett a vert egy-koronásból 1894-ben és 1895-ben érte 20

millió o. é. forint összeget, fognak kibocsá-tani. Az államjegyek bevételekor kibocsátan-dó egykoronások a megállapított kontingen-sa bevételek. Ezek az összegekben tul, a bevételek meg szükséges fizetési eszközö-
ket, még pedig ezüst értékpénzt, vagy bank-jegyet, a magy. kir. pénzügyminiszterium és a es. kir. pénzügyminiszterium buszkoroná-soknak, lefizetése után fogják az osztrák-ma-gyar banknál beszerezni.

A m. kir. pénzügyminiszterium és a es. kir. pénzügyminiszterium esetről-esetre egyet-értőleg meg fogják állapítani, mily összegben lesz a lefizetett buszkoronások ellenértéke ezüst értékpénzben, s mily összegben bank-jegyekben fölveendő. A m. kir. pénzügyminiszterium és a es. kir. pénzügyminiszterium fokozatosan és a szükséglet mérvéhez képest 20 koronásokat 160 millió o. é. forint maxi-mális összeg erejéig az osztrák-magyar bank-nál lefizetnek. Ebből a maximális összegből e szerint a m. kir. pénzügyminiszteriumra 48 millió o. é. forint, a es. kir. pénzügyminiszteriumra 112 millió o. é. forint esik. — Ezekre a lefizetésekre nézve a két pénzügyi kormányzat mindegyike részéről az osztrák-magyar bankkal egyezmény köteendő, a mely szerint az osztrák-magyar bank, a teljesített befizetés mérvéhez képest az ellenértéket le-fizető pénzügyminiszterium kívánságához ké-pest ezüst értékpénzben, vagy bankjegyekben bocsátja az illető főintézetnél rendelkezésre. A lefizetett 20 koronások a bank érczésle-téhez csatolhatnak.

Abban a mérvben, a melyben a bank a lefizetett 20 koronások ellenértékét nem ezüst értékpénzben, hanem bankjegyekben adja, a lefizetett 20 koronások, egybenhang-zó másnemtű törvényes szabályozásig csakis éppen ezeknek a bankjegyeknek fedezésére fordíthatók, a nélkül, hogy a bank jogosítva lenne ezeknek a lefizetéseknél érczéslethez való beszámítása által a megengedett jegy-forgalom összegét a bank alapszabályainak 84. cikkje értelmében felelni. Az osztrák-magyar bank alapszabályainak 104. cikkje szerint közzétéendő heti kimutatásokban e rendelkezés megtartása számszerint külön kimutatandó. A javaslat 2. §-a szerint fel-hatalmaztatik a pénzügyminiszter, hogy az 1892. évi XXI. törvény 9. §-ának ren-delése szerint kizárólag valutarendezési cé-sokra szánt aranykészletet, a jelen törvény 1. §-a alapján köteendő egyezményben meg-állapított legnagyobb összeg erejéig, az ál-lamjegyeknek a jelen törvény értelmében fo-ganatosítandó bevételezésre fordíthassa.

Levél.

B. Hunyad, 1894 február 25.

Tekintetes szerkesztő ur!

B. Hunyad tánczóldó kedvében van. Ez már a harmadik mulatság volt a most készülőnk a negyedikre — azután az ötödikre. „Bjnye, de jó dolguk van” gondolhatják sokan. De hát miért ne mulassunk, ha lehet. Minthogy pedig minden mulatságnak csézeré kell, a hunyadi „zene-önképzőkör” elhatározta, hogy zeneestélyt rendez s azt tánczvizsgálommal töldja meg.

A hangverseny fényesen sikerült. A zene-önképzőkör muzikusai illetőleg cigá-nyai oly szabatosan és érzéssel adtak elő két zenedarabot, hogy a díszes közönség tapsaira meg kellett ugráznok. Fränkl Gy. Schaffer R., Schau Á., Nagy M., Kovács D., Fekete J., voltak a muzikusok, Eichner B. furulyá-zott illetőleg furulázott, Páskuly M. cimbal-mozott. Mindnyájan igen jó cigányok de Fränkel — talán muzikával látta meg a napot. Szép játékát még az előadás után is élvezték. A Páskuy Marezika ezimbalmo-zása sem szorul dicsegetre őt alig lehet el-képzelni cimbalom nélkül.

A szép és élvezetes előadást különben Fekete Jánosnak köszönhetjük. Ő a zenekar karmestere, a dalárda vezetője; ha kell he-gedül, ha kell énekel, játszik kis bőgőn, nagy bőgőn, violán huzza a primet egyszóval he-gedülmester.

Az első zenedarab után Weress Károly szavazata következett. Őt is ismerjük már mint szavalót; — nem kell őt dicsegni.

A másor harmadik pontját egy quar-tett képezte.

Ezután Sebau Áron jelent meg az emel-vényen czilinderrel és monoklival. Ekedzte a néket fixírozni és határozottan kijelentette, hogy ő gyűlöli a néket. Felsorolta ravasz-ságait, gyengékeit, s mi fiatal emberek ag-gódva sönhajtottunk fel: „Mi lesz reményeink-
kel és ábrándjainkkal, ha csakugyan ilyenek a nők!” Szerettem volna ez előadás alatt minden „férfi” agyába besurranni, vajjon mint vélekednek ők? ... A nők azonban derült mosollyal fogadták Schau képmu-ta-tását — hisz mindenki tudta, hogy csak teszi magát, mert bizony ő nem gyűlöli a a néket. Sebau különben teljesen beletalálta magát szerepébe s így igen ügyesen játszott, a végén pedig, mikor még egyszer felsőhaj-tott: „Oh ezek a nők!” — a nőktől kapott legtöbb tapsot.

Az utolsó zenedarab után következett az ifjúság által várva várt táncz. A mint említém ez már harmadik mulatság volt e télen. Ez volt a legsikerültebb, a legdíszes-sebb. Rég volt a „Tigris” természetben ily nagy-számú és előkelő közönség. A vidék intelli-genciája is képviselve volt. A zene önkép-zőkör, mely saját javára rendezte az estélyt, teljesen meg lehet elégedve úgy ar erkölcsi sikerrel, mint anyagi haszonnal.

Csak a terem volt ismét szűk. Persze, a múlt év óta nem nőtt meg. A négyest so-kan nem járhattak ... nem férték. De azért volt jó kedv úgy a tánczeremben, mint az étteremben. A késő hajnali órákban azonban vége szakadt a tánczának s a mamák bizo-nyosan hallottak ilyen kérdéseket: „Ugy-e kedves mama a másikra is eljövünk?”

Igen, kedves mamák, én is kérem, jöj-jenek el s hozzák el leányaikat, hisz oly szép és élvezetes az ifju kor!

A díszes hölgyközörség a következők alkották:

Leányok: Berkessi Etelka (Csucs), Boga Ilona (Fejér), Csutak Matild, Fischer Janka Gajzágá Róza, Gyulai Gizella és Matild, Keresztes Izabella (Iacsel), Kovács Katicza, Kolozsar Ilona, Molnár Anna, Nagy Anna, Nagy Jolán, Pálffy Erzsike (Kolozs-vár), Péchi Juliska (K.-Sz.-Király), Szabó Erzi, Székely Malvin, Veress Ilona, Viski Ella stb.

Asszonyok: Agh Ferenczné, Bartha S.-né, Berkessy S.-né (Csucs), Binder A. dr. né, Csagezi Gy.-né, Csutak L.-né, Engel K.-né, (Kis-Sabes), Eichner B.-né, Farkas G.-né, (Bökény), Gyarmathy Zs.-né, Gyulay S.-né, Keresztes Dora (Iacsel), Klászter S.-né, Ko-lozsar S.-né, Kovács D.-né, Kovács J.-né, Nagy M.-né, Páskuly M.-né, Péchi J.-né, (K.-Szt.-Király), Sebestény J.-né, Sóbányi Gy.-né, Schau Á., Schaffer R.-né (Csucs), Tíder Gy.-né, Toth L.-né, Viski Zs.-né, (K.-Szt.-Király), Weress S.-né, Weress L.-né, Weisz J.-né, Weisz M.-né, Zsombori J.-né. stb.

A dynamit.

Belgrád, febr. 25.

A szerbiai radikálisok, a kik nem egy-szer adtak tanubizonyoságot állam- és béke-bontó törekvéseikről, most már a franciaia anarkistákkal szövetkeznek.

Mintán belátták, hogy sem Milánt nem tudják törbe csalni és megfélemlíteni, sem a mostani kormányt nem tudják megdönteni, a rendes politikai harozmodorral felhagytak, el-

vetették a tisztesség fegyvereit és az anar-kisták fegyveréhez — a bombákhoz nyultak.

Az újonnan szervezett és fegyvermezett belgrádi csendőrség, mely Szerbiában a ren-dőri szolgálatot teljesíti, Sándor király szárny-ségének Mihajlovicsnak Belgrád város rend-őrfőparancsnokává való kinevezetése, illetve a radikálisok legutóbbi elcsapása óta, a leg-nagyobb figyelemmel kíséri a radikálisok alattomos működését. A radikális párt vesze-delmes és gyanus tagjait állandó felügyelet alatt tartotta és tegnap, illetve szombaton, neszét vette egy készülő merén-y-
letnek.

Az udvari konakot és az ahhoz épült miniszterelnöki és belügyi palotát, a nemzeti bankot, szóval az összes állami épületeket a rendes katonai őrségen kívül, csendőrökkel is őriztették. — A konak és a többi állami épület előtt, czivilbe öltözött csendőrök sétálgattak és minden járó-kelőt jól szemügyre vettek.

Szombaton éjjel bebizonyult, hogy ez az elővigyázat éppen nem volt fölösleges. A lesben álló csendőrök hat merénylőt elfogtak és a várbörténbe vitték őket, mert a minisz-terelnöki palota előtt két bombát helyeztek el. Ugy számítottak a merénylők, hogy a bombák felrobbanassanak a miniszteri palotával együtt a régi és az új konakot is romba döntik.

A bombákat, mintán az égő kanócot eloltották, azonnal bevittek a belügyminis-terer palotába. Az időközben előhívtott Szeve-tonic Nikolajevics belügyminiszter még az éj folyamán jelentést tett a merénylőről Milán királynak, a ki azonnal teljhatalommal ru-bázta fel a belügyminisztert.

Nikolajevics miniszter szombat este és ma mintegy száz embert tartóztatott le a kik az összeesküvésnek tagjai és a megbiúsított bombamerénylőkben kompromittálva vannak. Az elfogottak mind a radikális párt-hoz tartoznak és a legtöbb hivatalkából le-esapott foglalkozás nélküli naplopók a kik az egész napot és éjszakát koromszékben és kávéházakban töltik és politizálnak. Ezek pénzért, még a királyt is meggyilkolnák. Így nem esoda, hogy a most már súlyosan kompromittált radikális pártból akadnak emberek, a kik az anarkisták fegyvereivel kezdenek vad elveikért küzdeni.

A belügyminiszter ma nagy razziát tar-tott a külvárosban és több, mint száz em-ber, a kik a merényletben ártatlanok ugyan, de állandó foglalkozásuk nincs, felszólított, hogy Belgrádot 24 óra alatt hagyják el; a kevésbé tisztességeseket pedig eltoloncoltatta. A mily nagy volt az eltitkolt és megbiúsított merénylet miatt a félelem, oly nagy meg-nyugvással fogadták a kormány szigorú in-tézkedéseit.

A radikális lapok hallgatnak a merény-letről, de tiltakoznak a tömeges és jogtalan elfogatások ellen és követelik, hogy a csend-őrség szüntesse be az elfogottak kizsoltását is, mely eljárás Ázsiába való. Tény, hogy a csendőrség nem nagyon emberségesen bánik az összeesküvőkkel, de okul azt hozzák fel, hogy a radikális uralom intézői sem bántak valami humanusan a liberális és baloldári politikai foglyokkal.

A kormány folytatja a házkutatásokat és több radikálisnál olyan szárazföldi torpe-dókat találtak, melyeket Zubovics Fedor hoz-tott 1885-ben Szerbiába, hogy azokat a bol-gárok ellen való háborúban használják. A torpedóknak azonban a szerbek nem vették hasznát a most a radikálisok akarják azokat használni, Milán és a kormány ellen.

A merénylet következtében az ország belsejében is számos elfogatás történtik.

Pétervár, febr. 26.

Az orosz sajtó folyton foglalkozik a szerb viszonyokkal és nagy zavarokat helyez kilátásba, ha az előbbi állapotok rövid idő múlva újból helyre nem állíthatnak.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1894. Február 28.

Érvénytelen.

C. SWERNATÓL.

Az „Ellenzék” számára fordította:

A M I C A.

XXI.

(Folytatás.)

(48)

Ő azt gondolta, hogy Trixi egyedül van a nagy ablak mélyedésében, és most egy pil-lanatra megdőbött midőn látta, hogy a ne-
hez selem függöny bő redői egy másik ala-
kot takart el.

Egy pár kék szem oly megindítóan né-zett a szemébe és a mint Eszter ismét visz-szenézett, azon esudálkozott hogy miért é-rzett oly különös ösztönszerű szánalmat azon gyenge testakatu idegen ifju iránt, asokkal a finom fehér kezekkel és oly tökéletes sva-básu szép arccal, a milyent nem látott soha. Ráfáslak lehetett ilyen arca, volt annak a tökéletesen nőiességben valami szellemies. Ki volt az? Eszter kérdőleg nézett Trixi-re.

— Trixi édes, leszel szíves —

— Trixi bosszus arccal nézett hátra.

— Oh, te vagy az! — s az Eszter te-kintetét követve az egyik piros vállcsokrát hevesen megrántotta.

Oldrieve ur — mondá, azzal a szigorú szabályszerűséggel, melyről tudta, hogy ne-vezetesen nem volt helyén — engedje, hogy cousinomat, Latimer kisasszonyt bemutassam önnek. Ugy emlékezem, hogy említettem az ön nevét előtte. Igen ma véletlenül önről beszéltem.

Oldrieve Wilfred felállott és meghajtot-

ta magát és ekkor Eszter megtudta, hogy miért sajnálta, annyira a szép arc nem adott kárpótlást azért a csudálós, eltörpült és el-torzult alakért. Ah — gondola Eszter — ki volt az aki éppen ilyen lett volna, megje-gyezve és bolygázva, az emberek kíváncsi tekinteténél, gondatlan csufolódásainak és kegyetlenül sejtő szánalmának kitéve ha élet-ben maradt volna, hogy férfi kort érjen? Oh Berti — Berti!

Egy pár pillanatig e két arc uszott az Eszter szemei előtt, s a nagy terem fényes világítása sötétségbe látszott merülni; aztán az atya hangját hallotta és csakhamar ugy találta, hogy keze a Sir Basil karján nyu-godott; és ő nyájasan mosolygott a komoly férfias arcba.

Az ebéd kellemes volt. Floydne vissza-nyerte a jó kedélyét és kellemes modora volt mint mindig mikor tetszett neki; kedves házi aszonny volt, a báró iránt olyan gyöngéd figyelmet oly érett, meggondolt és méltóság-teljes tetszélgetést mutatott, mi azt a követ-keztetést ébresztette fel, hogy a Trixi gya-nujának sokkal szolidabb alapja volt az ő merész képzelődésénél.

Az ezredes „Indiáról” beszélt, de nem túlságosan sokat. Sir Basil a „könyvekről” — de csak mértékkel. Trixi és Jankó egy-másra néztek s a tányóru tartalma iránt többnyire boldog közönyösséggel viselkedtek. Oszkár Esztert nézte s vigasztalhatatlanul esu-dálkozott, hogy a delutáni szíveséget miért rontotta el azaz, hogy most oly hideg irán-ta. Eszter Oldrieve Wilfredet megvizsgálta, aki lopva és féltékenyen nézett egy olyan személyt a ki semmit sem gondolt vele — és az a személy Trixi volt.

Midőn a két leány a Floydne titoktel-jes jelzéseinek engedelmeskedve felállott, Esz-ter teljesen fel volt világosítva egy bizonyos pontra nézve, a mi felett nem volt egészen tisztában — tudta, hogy Farrant Jankónak

nem volt vetélytársa, de Chenoweth Boldá-nak volt egy reménytelenül és szenvedélyesen szerető, kétségbeesett imádója.

Később, midőn az ezredes, az öccse és Sir Basil egy csoportot képeztek, valami tárgy felett beszélgetve, mi oly érdekes volt, hogy azt az ebédőben nem voltak képesek kimeríteni és Floydne hatásteljes attitűd-ban nyugodott egy ottománon, igyekezve álmo-snak unatkozni látszani, mig Trixi a zongora mellett ült és meglehetősen hibásan játszott — mert Jankó forgatta a lapokat s folytonosan beszélt — a mi természetes, hogy a zene rovására történt.

Eszter a magára hagyott fiatal tit-kárhoz ment és leült melléje. És Birtire em-lékezte nem találta nehéznek beszélgetést kendeni vele; — a finom tapintat volt, ami-vel az istenek a többi jó tulajdonságok mel-lett a Latimer ezredes leányát megajándéko-zták. A Sir Basil könyvein kezdte, a mi oly biztos tárgy volt, hogy Eszter nem félhetett attól, hogy hibát kövessen el, és a miről csakhamar látta, hogy a titkár éppen annyit tudott mint a főnöke, sőt még annál is me-legebben érdeklődött irántuk, a könyvekről nem sokára magára Sir Bazilra tértek át. És ekkor az Eszter meglepetésére társa lelke-sedébe jött; — egy fin, vagy egy fiatalabb testvér nem tudta volna a legjobb szülőket vagy gyámszokot nagyobb szeretettel és me-legséggel, vagy egyszerűbb és őszintébb di-csértéssel elhalmozni.

Latimer kisasszony én nem találom szavakat annak elmondására, hogy mi volt ő nekem — mondá az ifju, és arca, mely majd nem olyan állatászoan fehér volt mint az Eszteré — élénkebb színt nyert. Énaat gon-dolom — folytatá, hogy senki sem érti, szereti és becsüli őt annyira mint én teszem — senkinek sincs annyi oka ráz azt tenni mint nekem. Ő minden volt nekem a mi má-soknak az édes otthonjuk és a barátjuk le-

het atyám, testvérem és barátom egy szemé-lyben. Eszter Sir Bazilra nézett. Sir Basil az ő egyenes merő alakjával, komoly és min-den élénkség nélküli arcával — amár a barátjával beszélte, és olyan tárgyról a mi érdekelte — nem igen látszott ilyen lelke-sedésre való tárgynak; de a leány egy futó pillantását fogta fel, mint előbb ő reá, aztán társára vetett, és azt képzelte, hogy hideg szemei felmelegedtek.

— Nem; én tudom, hogy kegyed nem tudia azt elképzelni, — mondá Oldrieve Wil-fred egyszerűen és még is azzal az éles meg-figyelő tehetséggel el találta a leány gondo-latát, hogy az elpirult. A látszat nem min-dig a legbiztosabb eritérium; és e szavaknál hirtelen n-ki is arcaiba szűkött a vér.

— Tudom, — mondá Eszter szeliden; én is teljesen meg vagyok arról győződve — nem vagyok oly esztelen, hogy másképp gondolkozzam; és megvallom önnek — mondá, azzal a kedves mosollyal, melyet Oszkár oly igézőnek talált és oly ritkán tu-dott magának megnyerni — hogy Sir Ba-zil sokkal jobban szeretem, mint a hogy gondoltam. Azonban megengedjen ön, de én azt képelem, hogy a kötelezettség nincs eg-észen az egyik oldalon — hanem kölcsönös. Az ebéd felett hallottam, midőn Sir Basil mondta az atyámnak, hogy mily megbesütl-hetelen ön neki, hogy ön nélkül el volna veszte a könyvei között.

— Azt mondta? — s az ifju szemei felragyogtak. Remélem, hogy ugy van — legalább részben — bár ugy volna. Latimer kisasszony, én némi kárpótlással tartozom neki, mert semmi igényem nincs hozzá, ki-véve, hogy egy tanuló társának — még azt sem mondhatom, hogy barátjának — a sze-gény árvája vagyok. Ily gyenge kötelekkel a milyen ez, kevesen teték volna meg, hogy egy ilyen teremést, a milyen én vagyok, ma-gukhoz vegyenek s a csekély szolgálatot mit

tehetett, élvezetté tegyék a számára. Nyolcz év óta tetta ő azt én értem — tizen öt éves korom óta — a különbség csak az közöttem, hogy akkor teljesen tudatlan voltam és sok-kal tehetetlenebb.

Tehát jelenleg huszonhárom éves vol! És Eszter azt gondolta, hogy ez az ártatlan szép arc volt most is, hogy akár egy gyer-meké lehetett volna. Az a szegény nyomo-rék test nem adott felvilágosítást a korára; ötven év múlva sem lesz törpebb és hajót-tabb. Trixi ott hagyta a zongorát, fehér ru-hájának egy részét látni lehetett azon fű-g-göny mellett, mely a szalont a másik szor-ától elválasztotta. Jankó mellette volt, ter-
szetesen — Eszter tudta volna azt, gondola magában — pusztán csak az Oldrieve Wil-fred szemeinek a kifejezéséből. Eszter az ifju hosszu finom kezére nézett mely annai a térdén nyugodott.

— Oldrieve ur, én meg vagyok róla győződve, hogy ön játszik. Látom, hogy a cousinom fáradt és én sokkal inkább ki-jött-tem a gyakorlatból, mint hogy mások előtt játszani menék. Magtegné értem, hogy ját-szon? Én értem az igazi zenét!

És — igazat mondott — midőn azt mondta, hogy szereti az igazi zenét és ho-lyesen gyanította, hogy Oldrieve Wilfred-
néz és nem csupán egy „zongora” van.

Eszter csak hamar elmeredve hallgatta, sőt még Trixi és Jankó is elhalgattak az ő kényelmes fészékben.

Oszkár nem értett a zenshez, Mozartot és Offenbachot egyenlő közönyösséggel hall-gatta volna, de az Eszter arczát nézte, egy-ideig és legalább részben megértve azt, át-ment hozzá és megbeszélte a képmutatás-al azt mondá:

— Nem de, ilyen forrásból alig vár ilyen zenét?

(Folyt. köv.)

Igaz-e?

Igaz-e, hogy a Lucaci-féle tüntetésben részt vevő egyesületi tagok még ma napig is vonattal felelősségre illethetők hatóságunk által?

Márczius 1-vel

Uj előfizetést nyitunk lapunkra.

Kérjük, a kik előfizetésükkel hátralelkesen vannak, szíveskedjenek azokat az elszámolás végett mihamarabb megküldeni.

Előfizetheti lehet bármely naptól kezdve.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, február 28.

— **Kolozsvármegye** ma érdekes rendkívül közgyűlést tartott, melynek egyik tárgya az ujjabani rendszerezést tisztviselők kérdése volt. A felemelt dotációból rendszerezettik a gyalui járásban egy második jogbírói állás; a pénztári hivatalban egy 550 forint dotált számtiszt állás, valamint minden szolgabíróhoz egy-egy irnokság; végül a központba két napidíjas. A második és fontosabb tárgy az új vármegyeház építésének kérdése volt. A közgyűlés kimondta, hogy a vármegye Monostor-utca és london-utcai telken egy új vármegyeházat épít, a hol a hivatalos helyiségek kivül a kispán, alispán, főjegyző és áruszáki elnök jelenlegi lakbértük fejében lakásokat kapnak.

— **Balázs Károly** temetése holnap d. u. fél 3 órakor lesz. Elhunytáról a család az alábbi gyászjelentést adta ki: Alólirott megemlékező szívvel tudatja, hogy a legjobb és gondos férj, illetve testvér, sógor és rokon Balázs Károly a kolozsvári m. kir. Ferencz-József tudomány-egyetem questora, 1843-49-iki szabadságharcosbeli főhadnagy 1894. február hó 27-én, reggeli 6 órakor, életének 67-ik és boldog házassága 25-ik évében, szívvelhűlt és következtében, rövid szenvedés után egy szebb és boldogabb hazába költözött. A megboldogultnak hltl testvérei márczius hó 1-én délután fél 3 órakor fogtak, a róm. kath. egyház szertartása szerint, külmonostor-utczai 13. sz. szállásáról, a lutheránus sirketbe kikisírtetni és az örök nyugalomnak átadták; lelkeért az engedelmest mint misé áldozat márczius hó 2-án délelőtt 10 órakor fog a Szent-Ferencz-rendiek óvári templomában az egék örökének bemutatattatni. Gyászolják: Ludvig Károlyné, már öz. Balázs Károlyné, mint bánattal lesújtott nője. Öz. Bocskor Mihályné mint édes testvér és gyermekei, Bocskor Mihály m. kir. táblabíró mint unoka testvér neje és gyermekei, öz. Jaffer Ignác né mint sógornő és gyermekei, Kovács Péter mint sógor és gyermekei, és több közeli és távoli rokonok.

— **Honvédek a Balázs bácsi temetésén.** Az elhunyt öreg Balázs, a kolozsvári egyetem quasztora 48-49-beli honvédtiszt volt. A honvéd gárdának Kolozsvárt élő tagjai ennél fogva testületileg jelennek meg az elhunyt temetésén holnap d. u. fél 3 órakor.

— **Telefon gyűlés.** A Kolozsvár-Budapest között létesítendő telefon-vonal mielőbbi kiépítése ügyében s a telefon-díjak leszállítása érdekében gyűlést tart a Kolozsvárt alakult bizottság. A gyűlést Szvacsina Géza tanácsos szombatra szándékozik egybehozni. A gyűlésen tárgyalni fogják azt a memorandumot, melyet a telefon ügyében felterjesztetni készülnek.

— **A Nemzeti dal** Petőfi kéziratában. Petőfinak örökösét szép versét csak abban a kéziratban ismeri a közönség, a mely az első fogalmazványról van faximilében bemutatva. Ferenczi Zoltán dr. kolozsvári egyetemi könyvtárigazgatónak a kezén egy olyan kézirat is forogott, mely a „Nemzeti dal” Petőfi szép tisztázataiban mutatja be. E kéziratot a Ferenczi utbaigazítása nyomán a kolozsvári ereklye-múzeum öre fényképekben megőrizte a múzeum részére. A fényképek-perre Vágó Bertalan kitűnő műkedvelő fényképezést s a m. á. v. hivatalnokát kérte fel, ki a kérsnek haladék nélkül is eleget tett. A „Nemzeti Dal” Petőfi szép tisztázataiban meg fog jelenni a „Történelmi Lapok” márcz. 15. ünnepi számában.

— **Színház.** Tegnap este Scribe és Legouve „A nők harca” címűt mulattató és szellemes vigjátéka került előadásra Rátónyi Ákos jutalmával. Az előadás ensembelje és az egyes szereplők játéka egyaránt a jobbak közé tartozott. Hunyadi Margit, Gerő Lina, Rátónyi Ákos és Gál Gyula, mindannyian művészi magasságot állottak. Csak Flavigneul Henry gyöngékedett egyik másik jelenetében. Grignon Gusztáv szerepét Rátónyi adta élénken, ügyesen, sok és megérdemelt tapsot aratva a közönségtől.

— **Lászy Vilmosné** holnapi jutalomjátéka iránt („A hol unakoznak” vigjáték 3 felvonással; írta Pailleron E., fordította Paulay E.), meglehetősen nagy érdeklődés mutatkozik, a mi — tekintve a darab kiosztását — igen természetes. Pailleron szellemi duzzadó vigjátékának előadásában Gerő L., R. Maróthy, Lászyné, Hunyadi Ferény G., E. Kovács Gy., Rátónyi, Kle-

novits, Gál, Szathmáry, Főriss, Haday, Szerény Zs., stb. Szombaton ismét bemutató előadás lesz. Szinre került Bercezik Árpádnak pályadiját nyert vigjátéka: „A papa”. Várdi Antal költői nyelven megírt drámájából „Rafael”-ből már megkezdtek a színpadi próbákat.

— **Dr. Brandt József** egyetemi tanár jeles műtő előtt 10 nappal oly műtétet végzett a miyet eddigél még egy o eratur sem kísértelt meg. Egyasszonyal ugyan, is, ki azon panaszal kereste fel klinikáját, hogy viziborja van a hasában, szerfelett tág gyomrot talált. E tág gyomrot a has felmetszése után egy sajátos módon, egészen önállóan kisértette. A beteg mai napig egészen látszan, fájdalmakat nem érzett s teljesen gyógyult s kitűnő étvágy felett rendelkezik.

— **Hidat kérnek a hidelvelek.** Hidelvei-Király utca és a Széchenyi-tér összeköttetésére mulhatatlanul szűksége van a közönségnek egy hidra. A barom vásártér sűrű közlekedése, a távolság, valamint a vashidnak vasuttal való elfoglalt volta mindinkább sürgeti ezt a dolgot. Pár hétig a télen, a mikor a szamos be volt fagyva, e természetes hidon közlekedtek a király utczaiak a Széchenyi-térre. Most már nagy kerülővel tudnak közlekedni és sürgetik a hid kiépítését.

— **A Kolozsvári** kereskedelmi és iparkamarát, évi febr. 11-én 2938 sz. leiratában arról értesítette a kereskedelmi miniszter, hogy a megelőző évekhez hasonlóan a f. 1894. évben is hajlandó a kamarakertletből egy törekvő és kellőleg kipesített iparosifut 300 frt utazási ösztöndíjban részesíteni. Ez ösztöndíj özlja, hogy ezzel a külföldön való további szakzszeri kiképzés megszerezhető és az ott szerzett ismeret később hazánkban a hazai kereskedelem és ipar érdekében kifejtendő és értékesíthető legyen. Pályázhat a kamara területén t. i. Alsó-Fehér, Beszterce-Naszód-, Kis-Küküllő-, Kolozs-, Szilágy-, Szolnok-Doboka és Torda-Aranyos vármegyékben lakó, vagy itt született ifjú. Az ily ösztöndíj elnyeréseért folyamodók 50 kros bélyeggel ellátott kérvényüket f. 1894. évi márczius hó 25-ig alólirott kereskedelmi és iparkamarához nyújtsák be.

— **Választások a jogász segély egyletben.** A folyó hó 21-én és folytatólag 26-án tartott jogász segély egyleti gyűlésen a tanév II-ik felére a választások megtörténvén a segély egylet választmányára követ kezépké alakult meg: Elnök Soó Rezső, alelnök Szust Gerő, titkár Lukács Ignác, pénztárnok Bodor Ödön, könyvtárnok Máthé Dénes, főjegyző Fehér Mihály, aljegyző Grátz Gusztáv, ellenőrök Novák Bogdán és Öváry Elemér. Választmányi tagok: Knórr Ferencz, Kovács Béla, Bothos Gyula, Kedves József, Nagy E. Pál, Lakatos Jenő, Balázs Károly, Strausz Árpád.

— **Feleki Miklós,** a nemzeti színház egykori nagy művésze, ki a színpadtól nem régiben vonult vissza, tegnap este Kolozsvárra érkezett.

— **Szilágyvármegye** törvényhatósága részéről Szikezai Lajos kir. tanácsos alispán ma 100 forint küldött a sikeknémak intézetének. A nemes vármegye közönsége ez adományát által humánus intézetünk alapító tagjai sorába lépett.

— **Nyilvános köszönet.** A jogász segély egylet összeinte hálás köszönetét fejezi ki az ifjúság lelkes barátja, a nemes szívű adakozó tek. Bergai József urnak, ki a segély egylet javára tett 2 drb. 50 frtos alapító levelét beváltani méltóztatott.

— **Ingyen vetőmag a kiszagdáknak.** Említve volt már az „Ellenzék”-ben, hogy a földmívelésügyi miniszter leiratot intézett Árva, Trencsén, Zólyom, Bereg, Liptó, Turóc, Bars, Sáros, Zemplén, Gömör, Máramaros, Ung, Abauj, Torna, Borsod, Szepes, Udvarhely, Nógrád, Hont, Csik, K.-Küküllő, Háromszék, Torda-Aranyos, Brassó és Krassó-Szörény vármegyék főispánjaihoz, hogy tekintettel a mult évi terméseredményre s a nevezett vármegyék gazdasági viszonyaira, valamint a tavaszi gazdasági vetőmagváknak magas árára — özlészerűnek véli a vármegyék szegény kieszagdái a tavaszi vetéshez szűkséges gazdasági magvak beszerzésénél támogatásban részesíteni, hogy lehetővé tegye jó magvak beszerzését. E célból hajlandó vármegyénkint több száz frtot (főleg burgonya-, zab-, lőhere- és luczernamagvak beszerzésére) rendelkezésre bocsátani s a magvak beszerzését is eszközölni. A magvak a vármegyék kieszagdái között oly feltétellel mellett volnának kiosztandók, hogy az illetők a gumos és kalászos növényekből kapott vetőmagvak megfelelő mennyiségét — a termés jó sikere esetében — jövő évre lehetőleg a vármegye területén leendő további kiosztás céljából természetben visszaszolgáltatni tartozzanak. A földmívelésügyi miniszter utasítja ennelfogva a főispánokat, hogy megérjék területéről esetleg a főszolgabírák útján beszerzendő tájékozás alapján 10 nap alatt tegyenek jelentést: vajjon az egyes vetőmag-nemdekből mily mennyiség volna a vármegye csakugyan szegény és ilymenű támogatásra szorult iparkodó kieszagdái között már a tavaszi vetés eszközölhetése céljából kiosztandó?

— **Sorsolás.** Az 1894. évi február hó 12-én megtartott igazgatósági ülésen a következő elsőbbségi részvények huzattak ki és pedig: 117, 1049, 1869, 2098, 3868, 1147, 2388, 812, 809, 466, 5877, 5629, 867, 2428, 4921, 6272, 2204, 496, 8860, 118 számúak. A szamosvölgyi vasut igazgatósága.

— **Telefon sodrony nélkül.** Pweece Henrik, az angol főpostahivatal elektrikus a hó 21-én felolvasást tartott Londonban a sodrony nélküli telefonról. Pweece tíz év óta foglalkozik ezzel a kérdéssel s a bristoli csatornában nagy arányokban

tett kísérletei közben arról győződött meg, hogy nagyobb vizeken; folyókon, tavakon, sőt tengeren át is jelentéseket lehet küldeni minden sodrony alkalmazása nélkül, pusztán csak a víz felhasználásával. A viznek ugyanis meg van az a tulajdonsága, hogy tisztán tovább adja a hangokat és Pweece 3 egész 5 angol mérföldre tisztán meg tudta magát értetni s legközelebb Dover és Calais közt akar kísérletet tenni találmányával.

— **Az egykoronások.** Az egyforintos államjegyek szerepét a forgalomban részben pótolni hivatott egykoronások véréte máris jelentékenyen előrehaladt. A körmozi pénzerőben előrelított egykoronásokból a mult hó végeig 10.274.000 darab, vagyis 5.137.000 forint értékű egykoronás érme volt forgalomba helyezve s a pénzügyminiszter a f. év végéig további 31.726.000 darab, vagyis 15.863.000 forint értékű egykoronás kiveretéseket is illetőleg forgalomba helyezését vette czélba. A osztrák pénzügyminiszternek természetesen még sokkal nagyobb mennyiségű egykoronás fog ez év végéig rendelkezésére állani.

— **Rudolf királyfi és Kossuth Lajos.** Nemskóra kis mondaokr keletkezik a megboldogult trónörököséről. A jó magyar nép erősen hiszi, hogy a trónörökös nem halt meg. Gyalu vidékén az a monda van elterjedve, hogy Rudolf Kossuthnál van. A nép szerint Rudolf felhatarozta, hogy Magyarországot független országgá teszi. Ezt csak úgy viheti keresztül, ha előbb a világnak meghal. Volt a trónörökösnek egy szolgálja a ki nagyon hasonlított hozzá. Ehhez a szolgálhoz egyszer így szólt: „Vedd az én ruhámat és kardomat és nézd meg magad a tükörben. Azután szőlj, nem hasonlitas-e hozzád.” „Mintha csak Felség volnék”, hangzott a válasz. Ekkor felöltöztött Rudolf a szolgál ruhájába; a szolgál csak úgy bámult, a mint a királyfit eltűnni s helyette saját magát előállni látta. Most neked, mondá Rudolf — meg kell helyetnem halnod”. A szolgál beleegyezett, Rudolf fölöltötte, maga pedig álrubában menekült Kossuthhoz. Mikor odaért, a szent öreg így kiáltott fel: „Eddig csak két fiam volt, most már három lesz...” S a trónörökös ma is ott él az őz remete oldalán...

— **A bakaresti rablóbanda,** a melynek tüzelnőiről már megemlékeztünk, még nem került teljesen kére, sőt folytatja vakmerő betöréseit. A rendőrség minden igyekezete füstbe megy, a gazemberek kiskiklanak a hatóság körmei köztül. Meséket lehetne összeírni a veszedelmes rablók tüzelnőiről. E napokban jelentést tett valaki a rendőrségnek, hogy Capaciu fuvarost, a kinek már volt dolga a törvényszékkal, Bakarest közelében látták hajnalok kocsiján haladni négy emberrel együtt, a kik sajátásgosan voltak öltözve, E gyanus öltözet — mert mind e rablók ilyen paraszt ruhában követték el a merényleteket — és a fuvaros előléte a rendőrséget kutatásra sarkaltta, a rendőrség megrohan-ták Capaciu házát és a feleséget kihallgatták a ki meglepetésében azt válaszolta, hogy Marantza rablóknak három emberrel beállított az ő férjéhez és életveszélyes fenyegetések között követele tőle, hogy a kocsijával vigye őket a Poeri erdőbe, a mely Bakarest közelében fekszik. Férje félelméből teljesítette a rablók kívánságát és nemskóra haza fog érkezni. Nem skóra meg is érkezett a férj, a rendőrség vallatá al vette és ő azt mondta, hogy a rablókat az erdőbe vitte és hogy őt oda rendelték holnap éjjeli 1 órára is, hogy őket Bulgáriába szállítsa, mert oda akarják áthelyezni működésüket. Ő pedig a felvett 100 frankért erre vállalkozni hajlandónak nyilatkozott. Már a rendőrség bevezetett ténynek vette, hogy kézrekeríti a gazembereket és ime mi történi? Éjjel megjelennek az erdő körül fegyveres csendőrök és katonák. 1 órakor megérkezik lassan a kocs, a kocsis csendesen hallgatózik, seh-l semmi nesz. Erre megadja a jelet, a mit előre megállapított a rablókkal és ismét mély csend honol. Még egyszer tüttent és erre négy alak jelen meg az erdő szélén. A vezér oda kiált: „Készen?” „Igen, csináljátok gyorsan” felel a kocsis és a rablók gyors ugrással a kocsisban terennek. Most kezdődik a csepetés. A katonák előre törnek, lövöldöznek, megrohanják a rablókat. De ezek alig veszik észre, hogy mi történi körülöttük, egy ugrással lenn vannak a kocsiról, viszonoznak a lövéseket és eltűnnek az erdőben. És az az erdő oly sűrű, hogy annak minden bokrában el lehet rejtőzni. Ha a dolog nem volna olyan szomorú, hogy már több emberéletet is követelt áldozatul, valószínűleg nevetni kellene a rendőrség erőlködésén, melyeknek dacára sem képes a gaz fiacok eszén tuljárni.

— **Illatos szivar!** A szivar hamisításának nem mindennapi esetét írja le Ambor, mely az Elzászban fekvő Colmárban történt, s melynek kitalálóját a 14 nap elzárással büntette a bíróság. A kérdéses szivarok a következő módon voltak készíve: a külső boríték silány szumatrai dohánylével volt, ez az alatt következő, s a szivar belét összetartó levél helyett négyeszegett barna papiros-lap volt téve, melynek volt ugyan dohány szaga, de azt igen rövid idő alatt el is veszítette, ha a szivrből kivették. A szivanyagot belőle víz és borszeszen való áztatással ki lehetett venni, a midőn közönséges csomagoló-papiros maradt vissza. Mikroszkópi vizsgálatok kitűnt, hogy a dohánynövényből, levelekből, valamint fenyőrostokból volt készíve. A szivarból dohányszeméből állott, a melyet a gyárakban összesöpörnek, mi mellett azonban bőven találkoztak még: szőr, haj, toll, káros és széndarabkák.

— **Anyá és leánya.** Temesvárról jelentik: Zwerzen Ede gyárfelügyelőnek Berta nevű 17 éves leánya már hosszabb ideje szerelmi viszonyt folytatott egy magánhivatalnokkal, akinek különben neje és gyermekei is vannak. A viszony a gőlya madár látogatásának kilaússáig futott. A bukott leánynak atyja tegnap tudta meg leányának állapótát dühösen elkergette őt a házból és vele együtt elűzte feleségét is, mert nem hihette hogy a leány viszonyáról az anya ne tudott volna. Az eltaszított anyá és leánya az egész éjjel az utczán kóborogtak, mert szegényükben restelték rokonuk hajlékát igénybe venni: utójára elhatározták, hogy akarattal megválnak a földi élet minden keserűségétől. Ma reggel ugyanis Szabó János gyárvárosi munkás a majorokról munkára menőben a püspök-hid mellett két térdelő női alakot pillantott meg. Rosszart sejtve feléjük sietett, de mire odaért, a két nő a hullámokba ugrott. Szabó János se volt rest; ugy amint volt, felöltözve azonnal utánuk ugrott és mindkettőt kimentette. Több elősített munkás segélyével azután a halál küszöbéről visszahozott anyát és leányát hazavitték, de az apa ajtaja soká zárva maradt a szerencsétlenek előtt, míg végre bebocsátotta őket. A leánynak és anyjának állapota egyaránt életveszélyes. A nagy izgalmat keltett esetben Szávits ker. rendőrkapitány megindította a nyomozást és első sorban az atyát és a szánalomra méltó leány csábítóját hallgatta ki.

— **Türr István bankettje Rómában.** Római levelezőnk jelenti, hogy ott e hónap 23-án este fényes bankettet rendeztek a Corsón levő Cornelio vendéglőben Türr István tábornok tiszteletére az ő odaváló barátai és tisztelői. Türr két nappal a bankett előtt érkezett meg Rómába, a hol már a pályaudvaron ünnepiesen fogadták. A bankettet Bonghi a híres publicista és volt miniszter rendezte, jelen volt azon sok államférfi s az olasz szabadságharc számos veteránja, több diplomata, köztük Görögország követje is. Az első felköszöntőt Bonghi mondta, éltetve Viktor Emánuel és Garibaldi volt adjutánsát, a korintusi csatorna átvágóját, kiben a háború és béke embere egyetive van, A görög követ Türrt éltetve egyszerűsámd a görög-latin testvériségre írtette poharát. A lapok a legmelegebb hangon emlékeztetnek meg a bankettről s Türr érdemeiről magasztalólag írnak.

— **A dinamit.** A dinamit a legutóbbi huszonegy órában is hatalmasan dolgozott. Párisban egy, Lyonban két bombe robbant fel, de emberéletben szerencsére egyik sem tett kárt. Jelentenek továbbá egy merényletet Olaszországból, hol a pisai színházba az esti előadás folyamán az ablakon át egy petárdát akartak a közönség közé dobni. A roppant zajban a karmester nem veszté el lélekjelölését, hanem a király- és a Garibaldi-himnuszot kezdte játszani, ugy, hogy a közönség azt hitte, hogy valami ünnepi meglepetésről van szó. Nem is támadt a házban zavar, mindenki helyén maradt s így a kinos esetnek nem lett további következménye. A párisi rendőrség folytatta az elfogatásokat a szálal birtatja magát, hogy a foglyok közt lesznek a legutóbbi merényletek tettesei is. Csakhogy már egy hét óta ezzel birtatja magát s az anarkista-büntének mégis folyton nagyon szaporodnak. Már eddig annyi a merénylet, hogy baje őket számontartani s nemskóra Páris minden egyes utcájának lesz saját külön merénylője és merénylete.

— **A legszebb.** Bihar megyének legünnepeltebb szépsége volt hajdanában Beöthy Vince henczadi földbirtokosnak csodaszép, de jéghideg leánya. Az egész vármegye ifjúsága szerelmes volt a hírneves Beöthy familia legszebb sarjába, aki azonban sorban viszszaütasította valamennyi kéréjét. Idők multán a Beöthy család henczadi ága elszegényedett és Julianna is elvesztette fiatalaságát, szépségét. Vissza vonultan élt Nagyváradon s védője lett a szegényeknek, az ügyefogyotaknak. — A magány, az egyedüllét melankolikusá tette, s már egyszer Budapesten is véget akar vetni életének. Legutóbb az elmebetegség tünetei mutatkoztak rajta, többször kísélt a Kőröspartra s órákon keresztül hallgatta, hogy süttognak a lágy, szőke hullámok. Néhány héttel ezelőtt eltűnt, kereszték mindenfelé, de nem akadtak rá. Ma végre megtalálták. A körösi halászek kifogtak egy feloszlóféiben levő holttestet: Beöthy Juliánáé volt.

— **A hus sterilizálása.** A belga fő ipartügyi tanács, mint az „Indépendance Belge”-ben olvassuk, márczius 6-án ülést tart melyen több fontos kérdés tárgyalása közt a hus sterilizálása is szőnyegre került. A leölt gümőkörös állatokat most el szokták ésmi és husuk kimerése szigorúan meg van tiltva. De Bruyn belgaipar- és közgazdasági miniszter az említett lap értesülése szerint azazal az inditranynyal akar fellépni. engedtesék meg az ily gümőkörös állatok főtt husának elárusítása fele áron, mintán a 90 foknyi forró vízben való főzés a gümőkör minden veszélyét megszüntetni. Kétségtelentl oly gondolat, melynek bölcsőjét minden valószínűség szerint valami mészáros mester ágyávan ringatták.

Szerkesztőségi üzenetek.

B. D. — Helyt. Az „Ellenzék” utján elhelyezett árva gyermekek mind kitűnő ellátásban vannak. Három küüllök Kolozsvárt van igen uri családoknál.

S. nak. Az Emke választmányának minden hóban van ülése, még pedig mindig a hó 12-ik napján. Minden alapító tag részt

vehet abban a szavazati joggal bir. A legközelebbi ülés igen érdekesnek ígérkezik. Az alapító levelet 2 frt bektüldése után megküldi a titkári hivatal.

Utazónak. A keleti utazás díjja 270 frt. A tengeri utazás külön hajón fog történni, melyen csak a kirándulásban résztvevők fognak utazni.

Sz. Ha ön annyi helyes írási hibával irt sorok kíséretében küldte volna el azt a esokrot, mint a milyen hibákkal telt levélben hozzánk ez esetet bejelentette, cseppet sem csudálkoznánk rajta, hogy a kisaszony a levelet is, a esokrot is visszaküldte. De miután mint írja, egy betű sem volt a névjegyen, felvilágosítjuk, hogy a kisasszonynak mindig teljes joga van el, vagy el nem fogadni a küldött esokrot s azt a jogot tiszteletben kell tartani.

A kiadóhivatal üzenete.

S. J. nek. Helyt. A bektüldött közleményt még 2 frtnak a bektüldése után közölhetjük csak.

LEGUJABB.

(Az Ellenzék eredeti távirata.)

Országgyűlés.

Budapest, febr. 28.

A képviselőház mai ülésén az első szónok Kovács József volt, a ki a javaslat mellett tört lándzsát.

Utána Szentiványi Árpád beszélt ellene. Vissouti Soma mellett, Szalay Imre pedig az ellenzék helyeslései közben ellene Polonyi Géza szólalt fal ezután személyes kérdésben Komjáthy Béla tegnapi támadására kijelentette, hogy ő képviselői feladatát nem abban látja, hogy saját pártját támadja, mint Komjáthy.

Épen ezt nem követi Komjáthyt ez uton s állításainak czáfolatába nem bocsátkozik.

Polonyit ezen komoly és férfias nyilatkozatáért a függetlenségi párt zajosan megéljenzte.

Két óra után Ugron Gábor interpellálta Wekerle miniszterelnököt.

Azt kérdezte Wekerlettől, hogy mi igaz a mozgósítási hírekből?

Wekerle kijelentette, hogy e hírek teljesen alaptalanok.

Semmiféle mozgósítás sincs, még csak tervben sem.

Ugron tudomásul vette a miniszterelnök kijelentését, melyért az ország megnyugvása érdekében interpellált.

A király utazása.

Budapest, febr. 28.

A király tegnap d. e. egy negyed 10 órakor Velsbe érkezett.

Ő felségét a pályaudvaron Ferencz Saluator főherczeg várta.

A király leányánál Valeria főherczegnőnél ebédelt és azután Münchenen keresztül Mentoneba utazott, hova a királyné már tegnap délután megérkezett.

Mig a király Mentoneban lesz, ott fog tartózkodni Tivadar bajor herczeg, a királyné fiére is. Ő felsége részére a szállodában 34 szobát tartanak fenn, melyek egyszerűen, de nagy eleganciával bútoroztattak be. A király, ki 1867 óta francia területre nem lépett, előrelátótlag 12—14 napig marad itt.

A herczegprimás és a polgári házasság.

Budapest, febr. 28.

A „Pesti Napló” mai számában — Wekerle miniszterelnök minapi nyilatkozatával szemben, melyben a herczegprimásra hivatkozik, mint a polgári házasság pártlójára — a primás nevében Khol Medárd titkár nyilatkozatot közöl.

A nyilatkozatban számos idézés van a herczegprimásnak Ő felségéhez intézett felterjesztéséből, melyben Vasvári herczegprimás leghatározottabban állást foglal a polgári házasság ellen.

Botrány a prágai egyetemen.

Prága, febr. 28.

A cseh egyetemen tegnap ismét nagy botrány volt. A botrányt a Száva egyetemi olvasóköz tagjai csinálta egyik tanárával szemben, a ki a tereméből elmenekült.

Nemzeti színház.

Kolozsvárt, csütörtök, márczius 1-én, 1394.

Lászy Vilmosné jutalomjátékául:

A HOL UNATKOZNÁK.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segédszerkesztő és kiadólapjaltájonos

MÁGYARY MIHÁLY.

H i r d e t é s e k.

Egy jó családból való középkorú nő,
ki a háztartás minden ágában teljesen jártas,
óhajtana egy intelligens úri háznál mint

házi kisasszony,

esetleg

társalkodónő

alkalmazást szerény feltételek mellett.

Czim a kiadói hivatalban.

180. (3-2)

**8%-ot tisztán jövedelmező
házak**

Kolozsvárt eladó.

Ezenkívül

5-600 holdas birtokot
haszonbérbe óhajtók venni.

Értekezhetni naponta a Szentegyház-utca 31.
szám alatti lakáson, a hová a levélbeli megkeresések
is intézendők „Ingatlan” jelige alatt.

225. (1-2)

Alapított 1855-ben.

MÜLLER GYULA

(Keresztény Imre utóda)

kefe- és ecset-gyára,

Kolozsvárt, Belső-utca 14. sz. alatt

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség becses figye-
mébe ajánlani

gyártmányaimat,

melyek minőség, jószág és az árak tekintetében a külföldi gyárt-
mányokat fölülmulják és a melyek több országos és iparkialli-
táción érdem érmeikkel lettek kitüntetve.

A székesfehérvári
országos kiállításon
1879. évi díjnyerő
lett kitüntetve.

A Szolnok-Doboka megyei
gazdasági egyetemen,
állat és iparkiallításán
1887. évi díjnyerő
lett kitüntetve.

A budapesti ország-
os kiállításon 1885.
nagy éremmel
lett kitüntetve.

Nagy raktárt tartok minden e szakmába vágó
cikkekben a legfinomabbtól a leggyorsabbig.

Elvállalok mindennemű gépkefék javítását,
avagy újja készítését.

A legjobb romániai sertéshől készítek továbbá:
**parket-fénykeféket, festő- (Seinpeneczk), me-
szelő- és kenderiszűrő-, fűdelfestő ecsete-
ket, fodrász gömbkeféket, ruhá-, haj- és
bársonykeféket,**

mindezeket felelősség mellett, tiszta sertéshől.

15. (16-2)

Kívánatra árjegyzéket azonnal küldök.

Alapított 1858-ban.

Ó. cs. és kir. fensége JÓZSEF
főherceg udv. szállítója

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang- és ércöntődjé

Kolozsvárt, belmonostor-utca 12. szám.

Ajánlja gyártmányait, mint magyar külön-
legességet

KUTAKBAN

és mindennemű

SZIVATTYUKBAN,
tűzi és kerti fecskendőben.

Ajánlikozik

kő- és magánfürdők

felszerelésére,

szagmentes ürszékek

felállítására.

Elvállal

teljes vízvezetékek

berendezését, városok, földbirtokok és
magánok részére, modern technikai alapon
és kedvező feltételek mellett.

Minden víziművi munka

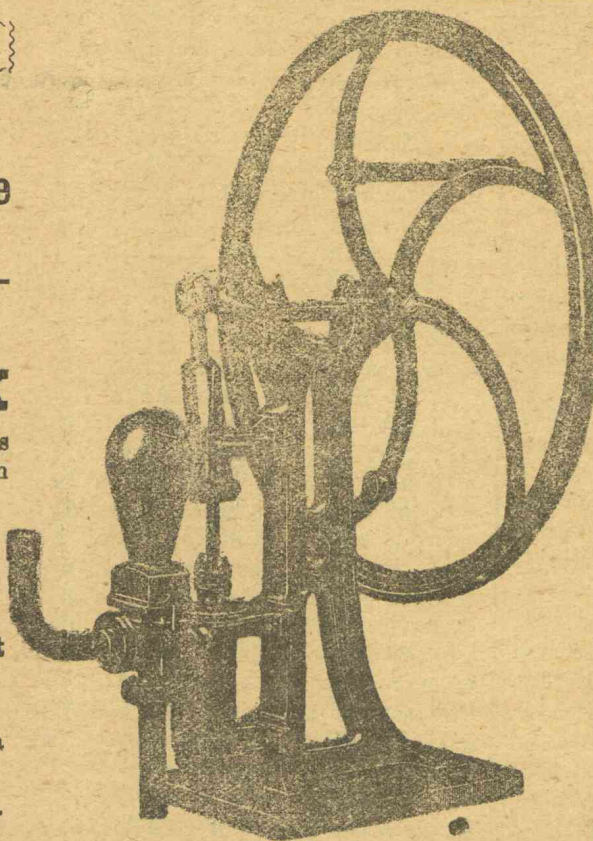
gyors és pontos kivitelére.

Különösen felhívjuk a közönség figyelmét

javitó műhelyünkre,

a hol minden szakmánkba vágó igazítások a
leggyorsabban eszközöltenek.

Képes árlapok és részletes költségterve-
zetek kívánatra díjmentesen küldetnek.

121 (2-2)

Nyomatott Magyar Mihály könyvnyomdájában Kolozsvárt, belközép-utca 33. szám.

**KOLOZSVÁRI
LESZÁMITOLÓ BANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.**

Befizetett részvénytőke: **200,000 KORONA.** Folyó évi tartalék alap: **60,000 KORONA.**

Elfogad **pénzbetéteket** rövid és hosszabb időre a leg-
előnyösebb kamattal mellett. **Kamatolás naptól.** A tőke
kamat adót az intézet fizeti.

Leszámitol 3-4 hónapos váltókat, a legkedvezőbb
feltételekkel.

Lombard kölcsönöket ad különböző értékpapírokra,
valamint azok eladását és vételét közvetíti.

A fenti üzletágakra nézve bővebb felvilágosítással szolgál:

AZ IGAZGATÓSÁG,

86. (10-50) Kolozsvárt, Jókai-utca (Belső-utca) 3. sz. a. emelet.

Hivatalos órák: naponként délelőtt 9 órától fel 1 óráig.

Legelőnyösebb bevásárlási forrás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tu-
domására hozni, hogy folyó év február 1-jeián üzletemben
kiűtött tűzvesztől megmentett kevésbé megsérült
árúkat következő meglepő olcsó árakban bocsátom a
n. é. közönség rendelkezésére, ugyanint:

Baroketek	ezelőtt 30 kr, most 15 kr,	Kartonok	ezelőtt 40 kr, most 20 kr,
Finomabb	" 40 " " 20 "	Chifonek	" 30 " " 20 "
Legfinomabb	" 50 " " 40 "	"	" 35 " " 25 "
Ruhaszövetek	" 50 " " 25 "	"	" 40 " " 30 "
"	" 60 " " 30 "	Csipe függönyök	" 25 " " 13 "
"	" 80 " " 40 "	"	" 40 " " 20 "
"	" 1 frt " 50 "	"	" 80 " " 40 "
Kartonok	" 30 kr, " 16 "	és több ilyen cikkek ebben az arányban	

Tisztelettel felhívom a n. é. közönség figyelmét ezen
ritkán előforduló kedvező bevásárlási alkalomra.

A n. é. közönség becses látogatását kérve, tisztelettel

POSZLER GYULA,

213. (3-1)

Belhid-utca 8. szám.

Tűzvesztől kölcsönös. — Részvényesek nincsenek.

Az összes nyereség a biztosítottak
javára esik.

**A legnagyobb és leggazdagabb
pénzügyi vállalat a világon.**

Biztosítási alapja

**907 millió
frank.**

**"THE MUTUAL"
NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG**
ALAPÍTOTT 1843.

Biztosít

emberéletet

legkülönbözőbb és leg-
előnyösebb

módozatok szerint.

Prospektusokkal és tüzesebb felvilágo-
sítással szolgál az

Erdélyrészi aligazgatóság,

Kolozsvárt, Belhid-utca 16. sz. alatt.

Vendéglősök figyelmébe!

Maros-Ujvárt a község központján,

az ev. ref. egyház tulajdonát képező, jó forgalma (éven-
ként 800 veder bor, ennek megfelelő sör, pálinka), 3
szobával, külön konyha, 1 vendégszoba, pinze és jégve-
remmel stb. ellátott

korcsma-ház

bérbe adó.

Szobeli árverés a papi lak hivatalos helyiségében
március 16-án d. u. 2 órakor. Kikiáltási ár 150 frt,
nem keresztények kizárva. Az egyház saját borát árultatja.
Minden egyéb a bérleti. Bővebb felvilágosítást ad:

JANCSÓ LAJOS,

226. (1-1)

ev. ref. lelkes.

**Elfogad pénzbetéteket
legelőnyösebb feltételek mellett**

AZ ERDÉLYRÉSZI

**MAGYAR JELZÁLOGHITELBANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

Kolozsvárt, Jókai-utca (Belső-utca) 3. sz.

Befizetett alaptőke 800,000 korona.

Legbiztosabb tőkebefektetés!

Az Erdélyrészi Magyar Jelzáloghitelbank
Részvénytársaság

5%-os és 4 1/2%-os záloglevelei, valamint

4 1/2%-os községi kötelező napi árfolyamon

az intézet pénztáránál Jókai-utca (Belső-utca) 3. sz.
alatt, földszint és FOLLY VICTOR-nál (főter) kaphatók.

Ezen tőzseileg jegyzett záloglevelek az állami igazgatás
minden ágazatában, valamint katonai házasságoknál óvadékképe-
seknek nyilváníttattak és bekelezett jelzálogkövetelésekkel kétsze-
res értéken felül fedezve vannak. — A záloglevelek biztosítására
szolgál ezen felül az e célra külön kezelt 400,000 korona bizto-
sítási alap, az intézet alaptőke és egyéb tartalékok.

Kolozsvárt, 1893. december hó.

17. (17-1)

Az igazgatóság.

Egy egészen új, a legnagyobb Tűzifa, Coax, Porosz kő és faszénraktár.

Alélírott tisztelettel adja tudomására a nagyérdemű közönségnek,
hogy helyben, **Malom-utca 9. sz. alatti saját há-
zamban** egy nagy szabású

Tűzifa, Coax, Porosz kő- és faszén-raktárt

nyitottam,

a hol is bármely mennyiségben, minden névvel nevezendő fűtő-
anyagokat minden versenyt felülmulva, a legjutányo-
sabb árban szolgálom ki.

Nem kimélve semmi áldozatot, a nagyérdemű közönség ké-
nyelmére 1/2 méter mázván felül a házhöz haza bérmentve tel-
jes súlyt szállítok.

I. rendű hasáb bakka 3 70 négyzet méter (egy öl) 10 frt 50 kr.
II. " " " 4 " " " 12 frt 50 kr.
III. " " " 3 70 " " (egy öl) 10 frt — kr.
IV. " " " 4 " " " 12 frt — kr.

Házhoz szállítva egy öl 1 forinttal, 4 négyzet méter 1 frt 20
krajczárral több.

Legkitünőbb száraz vágott fa.

100 kgr felelősség mellett kimérve 1 frt — kr.
100 " Szalon Coax 2 frt 30 kr.
100 " Porosz kőszén 1 frt 50 kr.

50 kgrtól feljebb rendelmény bérmentve házhoz szállítva.

Nagyobb megrendelőknek kedvezmény árak.

Becsés pártfogását kérve kiváló tisztelettel

187. (7-10) **Id. KNauer József**

Egy egészen új, a legnagyobb Tűzifa, Coax, Porosz kő és faszénraktár.

VALÓDI

BARÓTHI SZÉKELY TURÓNAK

kizárólagos főraktára

Kónya Sándor

fő- és fiók-üzletében

kaphatók

a legjutányosabb árban.

189. (3-7)